

Predlog ukrepov za zagotavljanje trajnostnega delovanja žičniških naprav v Republiki Sloveniji

Povzetek

Žičniške naprave imajo kot del prometno-turistične infrastrukture pomembno mesto v razvoju turizma v gorskem okolju, pa tudi v urbanih področjih. Žičniška dejavnost je namreč eden od najpomembnejših elementov celovite turistične ponudbe in integralnih turističnih proizvodov in se tako dejavno vključuje v oblikovanje in izvajanje politike razvoja turističnih destinacij.

Temeljni strateški cilj je **zagotoviti dolgoročno ekonomsko uspešnost žičniške dejavnosti ob smotrnem gospodarjenju s prostorom kot redko dobrino.**

Za zagotavljanje trajnostnega delovanja žičniških naprav bi bilo potrebno izvesti naslednje ukrepe za doseganje ciljev:

Temeljni strateški cilj je mogoče doseči:

- z obstoječimi žičniškimi centri in prostorskim, poslovnim ali kapitalskim povezovanjem dveh ali več turističnih destinacij

- ob ustreznem upoštevanju prostorskih in okoljskih vidikov,
- s vključevanjem vseh državnih in lokalnih subjektov odločanja v poslovno in kapitalsko organiziranje turistične destinacije,
- s vključevanjem drugih ponudnikov turističnih storitev v lokalnem okolju v poslovno in kapitalsko organiziranje turistične destinacije ter
- s sprejemljivo prostorsko širitvijo obstoječih centrov in z vzpostavljanjem novih žičniških centrov v prostoru.

Ukrepi za izboljšanje učinkovitosti ob upoštevanju okoljskih in prostorskih možnosti in pogojev so:

- vzpostavitev destinacijskega managementa,
- povečanje investicij v trženje,
- zagotavljanje večjega števila prenočitvenih kapacitet v turistični destinaciji in
- izkoriščanje sinergijskih učinkov povezovanja.

Ukrepi za izboljšanje kakovosti žičniške ponudbe obstoječih gorskih turističnih centrov so:

- pravočasno obnavljanje žičniških naprav,
- zagotavljanje urejenih smučarskih prog,
- povečanje žičniških kapacitet z novimi napravami glede na potrebe destinacije,
- izboljšanje podporne prometne in turistične infrastrukture ter
- zagotavljanje integralnega turističnega proizvoda.

Čeprav gorski turistični centri v zimski sezoni uresničujejo v povprečju preko 70 % svojih prihodkov, bodo za doseganje temeljnega strateškega cilja morali v prihodnosti več pozornosti posvetiti tudi poletni sezoni in s tem povečati učinkovitost izrabe kapacitet v okviru turistične destinacije.

Ključni ukrepi za zagotovitev cilja zagotavljanja dolgoročne ekonomske uspešnosti žičničarske dejavnosti v okviru gorskih turističnih centrov z oceno pričakovane posledice:

Ukrep	Pričakovana posledica
Vstop lokalnih oblasti v lastniško strukturo žičničarskih podjetij	<ul style="list-style-type: none"> - kvalitetnejše upravljanje - pravica sodelovanja na razpisih za kohezijska in druga evropska sredstva - lokalne investicije v gradnjo in vzdrževanje žičniških naprav (občina lastnica -> koncesija), - izvajanje šolskih in obšolskih dejavnosti za lokalne šole po nižji ceni
Ustanovitev državnega holdinga za upravljavce žičniške infrastrukture po zgledu slabe banke	<ul style="list-style-type: none"> - prenos finančnih obremenitev upravljavcev, ki predstavljajo problem za zagotavljanje finančne vzdržnosti upravljavca, - možnost pridobivanja evropskih sredstev
Malim smučiščem dodeliti status deficitarne dejavnosti	<ul style="list-style-type: none"> - ponovna obuditev delovanja propadlih malih smučišč v RS
Uvedba turistične članarine ali dvig turistične takse kot vir za vzdrževanje žičniških naprav.	<ul style="list-style-type: none"> - nov vir za vzdrževanje žičniških naprav
Vključitev dela sistema žičniških naprav (ki dokazano obratuje kot JPP) v sistem javnega potniškega prometa v RS	<ul style="list-style-type: none"> - dostavne žičnice obratujejo v sistemu javnega potniškega prometa, - za prevoze v javnem potniškem prometu jim pripada nadomestilo,

	<ul style="list-style-type: none">- enotna vozovnica,- usklajenost z delovanjem (vozni redi) drugih sistemov javnega potniškega prometa (avtobus, železnica),- lažja in kvalitetnejša dostopnost do gorskih turističnih centrov
--	---

Uvod

Žičniške naprave ter s tem dejavnosti, ki so kakorkoli povezave z obratovanjem žičniških naprav so po ZŽNPO v javnem interesu zaradi njihovega pomena:

- za pospeševanje razvoja turizma in rekreativnih dejavnosti;
- za gospodarski in splošni družbeni razvoj manj razvitih in demografsko ogroženih območij;
- ter zaradi smotrne in okolju prijazne rabe prostora za postavitev žičniške naprave.

Žičniške naprave imajo kot del prometno-turistične infrastrukture pomembno mesto v razvoju turizma v gorskem okolju, pa tudi v urbanih področjih. Žičniška dejavnost je namreč eden od najpomembnejših elementov celovite turistične ponudbe in integralnih turističnih proizvodov in se tako dejavno vključuje v oblikovanje in izvajanje politike razvoja turističnih destinacij.

V vseh dokumentih, ki so bili pripravljani in sprejeti bodisi v okviru turističnih strategij, bodisi v okviru infrastrukturnih strategij je poudarjeno intenzivno sodelovanje žičniške dejavnosti s turistično dejavnostjo, s katero je tesno povezana, še posebej v okviru turistične destinacije, kjer delujejo posamezni žičniški centri. Uveljavljeno je namreč spoznanje, da žičniških centrov ne moremo obravnavati samih zase, ampak samo v okviru turistične dejavnosti kot celote, kajti žičniška storitev je samo del integralnega turističnega proizvoda in kot taka samo del celovite ponudbe turistične destinacije s svojim celovitim proizvodom, ki šele kot tak lahko zadovolji turista. Ker slovenski žičniški centri nastopajo na skupnem alpskem trgu športnorekreacijskih turističnih destinacij, je zato za konkurenčnost slovenskega turizma ključnega pomena, da se dolgoročni razvoj žičniške dejavnosti zagotavlja v sklopu trajnostnega razvoja gorskih turističnih destinacij.

Ob tem konceptu razvoja in izgradnje gorskih turističnih destinacij je jasno, da je v Sloveniji potrebno načrtno pristopiti k oblikovanju usklajene destinacijske turistične ponudbe z integracijo vseh dejavnikov znotraj destinacije, kar pa je možno doseči le z jasnimi usmeritvami razvoja žičniških centrov oziroma gorskih turističnih destinacij. Še posebej je pomembno, da se za oblikovanje trajnostnih turističnih destinacij zagotovi transparenten in celovit okvir z ustreznimi okoljskimi informacijami in potrebno presojo, ki bi koristil nosilec prostorskega načrtovanja in investitorjem projektov že v zgodnji fazi odločanja. Po drugi strani pa je treba hkrati z razvojem žičniške dejavnosti zagotoviti tudi učinkovite ukrepe za zagotavljanje varnosti obratovanja žičniških naprav.

Usmeritve razvoja žičniške dejavnosti so oblikovane na temelju analize obstoječega stanja in možnosti bodočega razvoja gorskih turističnih centrov. V usmeritvah so predstavljene vloge posameznih institucionalnih subjektov pri njenem uresničevanju in predlagane nekatere spremembe regulativnega okvira na tem področju. V ta namen je bila oblikovana tudi zasnova informacijskega sistema, ki bo vsem udeležencem v procesu služil učinkovitemu odločanju in strateškemu usmerjanju žičniške dejavnosti v prihodnje. Tako bo zasnovan informacijski sistem služil predvsem kot učinkovita informacijska podpora državnim organom v okviru izvrševanja regulatornih nalog na podlagi ZŽNPO, ki bodo sledile usmeritvam razvoja žičniške dejavnosti.

Usmeritve bodo služile kot temeljni razvojni dokument tako pri odločanju o uporabi ekonomskih instrumentov spodbujanja razvoja turistične infrastrukture, kot tudi v postopkih priprave prostorskih aktov.

Pregled stanja

Žičniške naprave za prevoz oseb v Sloveniji skoraj v celoti služijo opravljanju gospodarskih dejavnosti, ki so v tesni povezavi s turizmom v vseh letnih časih, z aktivno rekreacijo ali smučanjem, le v zelo majhnem obsegu pa tudi opravljanju izbirne lokalne gospodarske javne službe javnega prevoza potnikov po žičniških napravah.

V Sloveniji deluje 87 žičniških centrov, v katerih je nameščenih skupaj 226 žičniških naprav. Od tega je velika večina žičniških centrov (60 %) opremljena zgolj z eno žičniško napravo, ki služijo zadovoljevanju lokalnih potreb. Žičniške naprave so locirane v 61. občinah. V mestni občini Ljubljana deluje vzpenjača, ki se po svojem namenu bistveno razlikuje od ostalih žičniških naprav v Sloveniji.

Glede na sodobne trende smučarskega turizma, ki vse bolj zahteva celodnevno smučanje po različnih terenih in uporabo različnih žičniških naprav, imamo v Sloveniji samo 14 centrov, ki ponujajo pet ali več žičniških naprav in smučarske proge v dolžni več kot 5000 m. Vedno več gorskih turističnih centrov z določenimi žičniškimi napravami deluje tekom celotnega leta, v poletnem času žičniške naprave obratujejo s ciljem zagotavljanja dostopnosti (so v funkciji javnega potniškega prometa) ter zagotavljanja turistične in rekreacijske ponudbe gorskega turističnega centra (pohodništvo, kolesarjenje ipd.).

Število obiskovalcev v žičniških centrih dolgoročno narašča. Opazna pa so precejšnja nihanja med sezonami, ki upravljavcem povzročajo največ negotovosti pri zagotavljanju ustreznega obsega povpraševanja po njihovih storitvah in s tem tudi zagotavljanja ustreznega prihodka in pospešenega poslovanja. Skupni prihodki upravljavcev žičniških naprav so se do leta 2006 stalno povečevali, medtem ko je v zadnjem času zaznati določeno stagnacijo. V primerjavi s celotnim turističnim prometom v Sloveniji znašajo ti prihodki približno 2 % celotne realizacije turizma, če upoštevamo še prihodke drugih poslovnih subjektov, ki so s svojo turistično ponudbo (n.pr. hotelsko – gostinska dejavnost) navezani na žičniške centre (multiplikativni učinki), pa je žičniška dejavnost tesno povezana s približno 10 % celotne realizacije slovenskega turizma.

Slovenija ima realne možnosti sonaravnega in trajnostnega razvoja gorskega turizma. V tej smeri je možno razvijati tudi žičničarsko infrastrukturo s smučišči, kar lahko služi tudi razvoju drugih dejavnosti, vendar ob upoštevanju okoljskih in naravovarstvenih zahtev ter prostorskih danosti.

Žičniški prevoz je v gorskem svetu ekološko najsprejemljivejši, saj zavzame najmanj prostora, pogon je ekološko najmanj obremenjujoč, eksterni stroški, ki pri prevozu nastajajo so najnižji. Hkrati s tem je s pomočjo žičnic zagotovljena dostopnost v težkih zimskih vremenskih razmerah.

Vpliv na gospodarstvo

Žičniške naprave omogočajo razvoj gospodarskih in drugih dejavnosti v dolini, kjer so pogoji gradnje turističnih in drugih objektov ugodnejši, vplivi na okolje pa najmanjši. Razvoj žičniških sistemov omogoča razvoj poletnega in zimskega turizma tudi na tistih območjih, ki so demografsko ogrožena in nimajo drugih razvojnih možnosti ali so njihove razvojne možnosti omejene.

Ker je turizem delovno intenzivna dejavnost, lahko v teh krajih zagotovi pridobivanje nekaj tisoč delovnih mest. V primeru, da bodo zato ustvarjeni primerni pogoji so ljudje vanje pripravljeni investirati tudi sami-samozaposlovanje.

Žičničarstvo je osnova in velik impulz razvoja turizma v gorskem svetu. Nepovratna sredstva oz. ugodni krediti so v bližnji preteklosti že vzpodbudile določen investicijski potencial, kar je dokaz, da obstajajo za to področje kvalitetni razvojni programi. Programi, ki so bili sofinancirani, pa so v glavnem že realizirani in se že obrestujejo.

Ker so žičnice in smučišča praviloma speljane v neposredni bližini obstoječih kmetij, je zagotovljena večnamenska izraba površin, domačinom pa je s tem ponujena večja možnost preživetja tudi s pridelavo in prodajo doma pridelane hrane ter s tem pridobivanje dodatnih delovnih mest na kmetijah. Slednje predstavlja veliko priložnost razvoju slovenskega podeželja.

Kmetijske površine se v Sloveniji, kljub nekaterim naravnim katastrofam v Sloveniji (žled), zaraščajo. Vlada RS za te namene letno namenja znatna finančna sredstva za preprečevanje zaraščanja površin. Določen del zaraščenih površin, ki ležijo na ustreznih legah bi bilo moč nameniti tudi širitvi obstoječih smučišč in jih usposobiti za večnamensko rabo. Najpomembnejša raba v poletnem času je vsekakor tudi kmetijska.

Širjenje smučarskih terenov mora temeljiti na strokovnih, naravovarstvenih in gozdarskih usmeritvah pri čemer je potrebno ločevati med zaraščanjem obstoječih in nekdanjih kmetijskih površinah in novimi

posegi v strnjena gozdna območja. V načrtovanje novih smučišč je potrebno optimalno ta območja vključevati in jih načrtovani novi posegi praviloma vključujejo.

Vpliv na zdravje uporabnikov

Izgradnja žičnic in smučišč ter njihova oprema s kvalitetnimi napravami za zagotavljanje garancije snega je izredno pomembna tudi za razvoj rekreativnega in šolskega smučanja ter vrhunškega smučarskega športa. Imamo naravne pogoje, kjer je možno pridobiti smučišča, s katerimi bi lahko kandidirali celo za pridobitev organizacije svetovnega prvenstva v alpskem smučanju.

Vpliv žičnic in smučišč je potreben tudi v sistemu vzgoje in izobraževanja, saj je le z dobrimi žičniško-smučarskimi sistemi moč kakovostno realizirati predvidene obvezne šolske in obšolske dejavnosti (šole v naravi, športni dnevi in aktivnosti prostih dni v zimskem in letnem času). Razvoj turizma v gorskem svetu pa zahteva tudi dodatna izobraževanja, kar je lahko poslovna priložnost mladim za delo v turizmu in motiv, da ostanejo v domačem okolju.

Okolje varstvene omejitve

S pregledom okoljskih in varstvenih omejitev so bile ugotovljene glavne omejitve razvoja gorskih turističnih centrov z vidika varstvenih območij in naravnih danosti. Vsi največji gorsko turistični centri v RS se nahajajo v območjih z resnimi ali zelo resnimi okoljskimi omejitvami (tudi Natura 2000) in se že sedaj srečujejo z resnimi omejitvami pri obstoječem obsegu delovanja. Z vidika prostorskih možnosti za širitev je nadaljnji razvoj teh centrov omejen in zahteva pazljivo načrtovanje njihovega nadaljnjega razvoja.

Vremenske in klimatske značilnosti

Razvoj gorskih turističnih centrov je glede na določena globalna spoznanja glede spreminjanja klimatskih značilnosti potrebno opredeljevati glede na možnosti zagotavljanja primernih pogojev za doseganje zadostnega števila snežnih dni, ki omogočajo rentabilno delovanje predvsem v zimskem času. Ugotovljeno je bilo, da imata le dva žičniška centra v povprečju na leto manj kot 100 cm novo zapadlega snega, kar zagotavlja relativno nizko tveganje za dolgo obratovanje.

Hkrati pa 69% centrov leži na nadmorski višini pod 1000 m in ima manj kot 50 ledenih dni na leto, kar je malo za ohranjanje možnosti uporabe snega skozi celo smučarsko sezono, še posebej če takšne lokacije niso opremljene z napravami in infrastrukturo za dodatno zasneževanje.

Najnoveše študije s področja gorske klimatologije (Nemčija, Avstrija) kažejo, da vrednotenje meteoroloških zapisov zadnjih desetletij izkazujejo le majhne vplive dosedanjih klimatskih sprememb na sneg in proizvodnjo snega v Alpskem okolju (to velja tudi za nižje ležeča smučišča). Na osnovi dosedanjih sprememb vremena (sedanje stanje) in pričakovanih sprememb klime (kot dolgoročno pričakovane spremembe) lahko sklepamo na zelo veliko zanesljivost zagotavljanja snega s pomočjo tehničnega zasneževanja tudi v naslednjih 30. letih.

Potencial za razvoj v okviru turistične destinacije

Najboljše možnosti za razvoj imajo gorski turistični centri, ki imajo nadpovprečno razvito žičniško in turistično infrastrukturo in relativno največje kapacitete smučišč – 25% vseh gorskih turističnih centrov, ki predstavljajo 83% vseh kapacitet smučišč in 86% vseh prihodkov gorskih centrov v Sloveniji. Gorski centri, ki imajo srednjo do majhno kapaciteto smučišč imajo postransko vlogo pri turističnem razvoju okolja, kjer so locirani. Njihov pomen je v oblikovanju dodatne turistične ponudbe znotraj razvite turistične destinacije, zato je za njihov nadaljnji obstoj in kakovost delovanja pomembno, kako uspešno se bodo povezovali z nosilcem turistične destinacije in z lastnim lokalnim upravnim okoljem. Najštevilčnejša je skupina centrov, ki po svojih značilnostih ne sodi v gorske turistične centre. Njihov osnovni namen in vrednost ni v turističnem smislu, ampak so te lokacije

pomembne za razvoj dejavnosti v neposredni bližini zainteresiranih skupin po dostopni ceni in za potrebe lokalne skupnosti (t.i. mala smučišča).

V pripravo in izvajanje projektov razvoja žičničarske dejavnosti v okviru gorskih turističnih centrov je potrebno vključevati vse zainteresirane vključno z lokalnimi skupnostmi z njihovimi razvojnimi programi in naravovarstveno stroko. To naj omogoči optimiranje izbire najugodnejših možnosti in minimiziranje ter kompenzacijo morebitnih škod, ki so posledice posegov v prostor. Pri odločanju o projektih je potrebno poleg ekonomskih upoštevati tudi demografsko socialne, naravovarstvene in druge vidike. Le takšen pristop lahko zagotovi trajnostni regionalni razvoj. Zato je potrebno usklajeno in sočasno delovanje resornih ministrstev in ustreznih strokovnih služb v vseh fazah načrtovanja in izvedbe projektov.

SWOT analiza

Prednosti	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> - enostavna dostopnost gorskih centrov - zagotovljena varnost pri rekreacijskih in športnih dejavnostih (ni plazovitih območij), - prijaznost do uporabnikov, - odlična ponudba kulinarike, - cenovna dostopnost in primernost, - dopolnjevanje z ostalo turistično ponudbo Slovenije (morje, terme, mesta ipd.), - raznolikost ohranjenega naravnega okolja, - vrhunsko usposobljeno osebje. 	<ul style="list-style-type: none"> - razvitost mehanizmov trženja storitev, - nezmožnost dostopanja do ugodnih virov financiranja razvoja gorskih turističnih centrov, - sistem spodbujanja konkurenčnosti ponudnikov turističnih storitev v RS ne obstaja, - slabo razvita infrastruktura poletne ponudbe, - slabo vzdrževana in razvita lokalna prometna infrastruktura, - slabe mednarodne prometne povezave, - žičniški prometni sistem ni vključen v sistem javnega potniškega prometa v RS, - nepovezanost turistične ponudbe in ponudnikov drugih storitev v destinaciji, - neprepoznavnost Slovenije kot turistične destinacije v svetu, - nizka samopodoba ponudnikov storitev, - zapostavljenost zimskega turizma oz. gorskega turizma v nacionalni turistični strategiji.
Možnosti	Nevarnosti
<ul style="list-style-type: none"> - internacionalizacija, - pametna specializacija (npr. v družinski turizmu), - sprememba ciljnih tujih trgov (države Beneluxa, Skandinavije ipd.), - črpanje evropskih sredstev za investicije v razvoj, - boljše povezovanje in organiziranost, skupni nastop na trgih, - vzpostavitev vadbenih površin na 	<ul style="list-style-type: none"> - nadaljnje birokratsko in avtokratsko delovanje lokalnih in državnih inštitucij - okoljevarstvene omejitve (Natura 2000), - prenehanje delovanja (predvsem malih) smučišč, - povečevanje nekonkurenčnosti domačih ponudnikov storitev, ker v tujini obstajajo sistemi vzpodbujanja konkurenčnosti na deželni in lokalni ravni, - opuščanje zimsko športnega programa na

<p>smučiščih in umestitev v letni program športa,</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvoj celoletnih produktov in desezonizacija, - strateška partnerstva doma in v tujini, - razvoj inovativnih produktov, - profiliranje gorskih turističnih centrov, - boljše sodelovanje z javnim sektorjem (šole – pouk v naravi, športni dnevi), - vključitev v sistem javnega potniškega prometa v RS (enotna vozovnica ipd), - spodbujanje delovanja malih smučišč, - večja motiviranost za lastno dejavnost in boljša samopodoba. 	<p>prostem v osnovnih in srednjih šolah,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukinjanje reševalnih postaj v manjših krajih in poskus prenosa (ter s tem financiranja) te dejavnosti na gorske turistične centre, - upadanje zanimanja za alpsko tekmovalno smučanje (izguba vzornikov).
--	---

Vizija, namen in cilji delovanja

Vizija

Dolgoročna vizija gorskih turističnih centrov v Republiki Sloveniji je postati najboljši in najugodnejši ponudnik storitev gorskega družinskega turizma v Evropi.

Žičniška dejavnost je sestavni del storitvene ponudbe znotraj turistične destinacije gorskih turističnih centrov in se lahko dolgoročno razvija in obstane samo znotraj celovite ponudbe različnih proizvodov turistične destinacije. Pri tem žičniška dejavnost zasleduje zahteve razvoja trajnostnega razvoja turizma:

- z zagotavljanjem visoke stopnje zadovoljstva obiskovalcev,
- v dvigovanju njihove zavesti z vidika trajnosti ter
- s promoviranjem primerov dobrih praks trajnostnega razvoja turizma.

Razvoj trajnostnega turizma zahteva dobro informiranost, močno vodstvo, ki gradi na sodelovanju vseh udeležencev razvoja in oblikovanju konsenza. Pri tem se moramo zavedati, da je doseganje ciljev trajnostnega razvoja kontinuiran proces, ki zahteva sprotno spremljanje okoljskih vplivov in sprotno popraviljanje morebitnih odklonov.

Trajnostni razvoj turizma lahko uresničujemo z ustrežno strategijo, ki vključuje:

- ekonomsko komponento:
 - dolgoročno zagotavljanje konkurenčnosti,
 - ekonomske uspešnosti in razvoja
 - turističnih organizacij in destinacij,
 - kakovostne možnosti zaposlovanja, pravično plačilo in nediskriminacija zaposlenih
- socialno komponento:
 - gospodarski in splošni družbeni razvoj strukturno nerazvitih in demografsko ogroženih območij
 - vključevanje lokalnih skupnosti,
 - družbena sprejemljivost dejavnosti in lokacije
 - varnost in zadovoljstvo obiskovalcev in drugih uporabnikov storitev,
 - nediskriminatornost.
- komponento varovanja naravne in kulturne dediščine:
 - zmanjševanje onesnaževanja in degradacija lokalnega okolja ter uporabe neobnovljivih virov pri turističnih aktivnostih,
 - vzdrževanje, ohranjanje in zaščita kulturnega bogastva ter biotske raznovrstnosti.

Namen

Namen strategije razvoja žičničarske dejavnosti v okviru gorskih turističnih centrov v Republiki Sloveniji je dolgoročni razvoj žičniške dejavnosti v sklopu trajnostnega razvoja turistične destinacije. Pod strategijo trajnostnega razvoja turizma razumemo uresničevanje treh poglavitnih sestavin: ekonomske, socialne in kulturno naravovarstvene.

Časovni okvir izvajanja strategije je 10-letno obdobje 2015 – 2025. Ta časovni okvir narekujejo dolžina priprave in izvedbe novih investicij v primeru sprejemljive širitve fizičnega obsega delovanja na obstoječih in novih lokacijah ter časovni okvir črpanja evropskih sredstev.

Cilji

Temeljni strateški cilj je **zagotoviti dolgoročno ekonomsko uspešnost žičniške dejavnosti ob smotrnem gospodarjenju s prostorom kot redko dobrino.**

Obstoječi gorski turistični centri morajo za doseganje temeljnega strateškega cilja povečati število smučarskih dni, kar se doseže z izboljšanjem učinkovitosti obstoječih žičniških centrov in izboljšanjem kakovosti ter pestrosti turistične ponudbe in usmeritvijo v razvoj letoletne dejavnosti. Upravljalci žičniških centrov dosežejo izboljšanje učinkovitosti tako, da prevzamejo vodilno vlogo pri upravljanju turistične destinacije, povečajo izkoriščenost obstoječih kapacitet z izrazitejšo tržno usmerjenostjo, zmanjšajo tveganja uspešnega poslovanja z zvišanjem deleža stacionarnih gostov v strukturi uporabnikov žičniških storitev in vzpostavijo poslovne in kapitalske povezave žičniških centrov ter tržno usmeritev za zagotavljanje ponudbe tekom celotnega leta.

Kakovost ponudbe zagotavlja konkurenčno prednost pred drugimi športno-rekreacijskimi turističnimi destinacijami.

Ključne vrednote

Strategija razvoja žičničarske dejavnosti v okviru gorskih turističnih centrov temelji na naslednjih prepoznanih vrednotah:

- zdravje: aktivnosti, ki so predmet športne in rekreacijske ponudbe gorskih turističnih centrov pomembno vplivajo na zdravje uporabnikov,
- šport in rekreacija
- tradicija: začetki smučanja na Blokah, na Pohorju smučanje konec 19. stol.
- trajnostni razvoj: razvoj gorskih turističnih centrov temelji na odgovornem upravljanju z naravnim okoljem kot redko dobrino.
- nazaj k naravi
- prireditve: prepoznavnost v mednarodnem prostoru je zagotovljena z organizacijo vrhunskih športnih prireditev (Planica, Pokljuka, pokal Vitranc, Zlata lisica ipd.)
- prepoznavnost
- nacionalna identiteta: Slovenci smo smučarski narod. Slednje še posebej velja od osamosvojitve naprej. Slovenci – svetovni prvaki v smučanju.
- nacionalni ponos
- varnost: slovenska smučišča so med najvarnejšimi v Evropi. Po kriteriju varnosti so slovenska smučišča boljša od konkurenčnih.
- vztrajnost: ključni nosilci dejavnosti gorskega turizma kljubujejo različnim oviram (birokratskim, vremenskim ipd.)

Literatura:

- Strategija razvoja slovenskega turizma 2012 – 2016, MGRT, http://www.mgrrt.gov.si/fileadmin/mgrrt.gov.si/pageuploads/turizem/Turizem-strategije_politike/Strategija_turizem_sprejeto_7.6.2012.pdf
- Strategija izgradnje žičniških sistemov v Republiki Sloveniji upoštevajoč predvsem naravne danosti, končno poročilo, Omega Consult, UM FG, Inštitut za javno upravo pri PF UL, OIKOS. naročnik MP, 2007
- Strokovne podlage za podzakonski akt k spremembi ZŽNPO in uvedbi JPP na izbranih žičniških napravah, Omega Consult, naročnik GZS ZSŽ, 2013
- Izdelava ocene finančne vrzeli ob uvedbi JPP na izbranih žičniških napravah, Omega Consult, naročnik GZS ZSŽ, 2013
- N. Zeilhofer: Analiza lastništva, organizacijskih oblik in načina financiranja žičniških naprav v alpskih državah, MBA, 2014
- Fischer, Sneg in zanesljivost snega v Nemčiji, Institut fuer interdisziplinare Gebirgsforschung Oesterreichische Akademie der Wissenschaften, 2015
- L. Varant, 2015 International Report on Snow & Mountain Tourism, 2015

V Ljubljani, 17.6.2015

Ernest Kovač, l.r.
Predsednik ZSŽ-GIZ

Čuk Marjan, l.r.
Predsednik ZGC-GZS